

Ettepanekute terviktekstid.

Hannes Lipson, hannes@232bar.ee, ettepanek esitatud avaliku väljapaneku perioodil kodulehe vahendusel.

Tere. J. Hurda tänava elanik, raudteepoolne ots... Raudteelt kostuv müra, eriti just öösiti ja varahommikul kui käib tihe kaubarongi liiklus... Omal algatusel ja enda tarvis olen teinud ka müramõõtmisi, helitugevus tublisti üle lubatu ja ulatudes kuni 65 detsibellini... Imelihtne lahendus, leevendus oleks müratõkkesein. Ideaalis võiks selline asi olla jaamahoonest kuni betooni ülesõiduni... Usun, et selle üle rõõmustaksid paljud Tähtvere elanikud. Aitäh.

Kadri Sepp, kadri@premium-7.ee, ettepanek esitatud avaliku väljapaneku perioodil kodulehe vahendusel.

Tere. J. Hurda 38 Tartu Raudteelt kostev müra. Lahtise aknaga magamine suveööl on võimatu... Lahenduseks võiks olla müratõkkesein. Aitäh.

Urmas Jaagusoo, rastero@hot.ee.

I Ettepanek esitatud avaliku väljapaneku perioodil kodulehe vahendusel.

Teen ettepaneku kaaluda täiendavate müra vähendavate meetmete rakendamist või nende rakendamise nõudmist müra tekitajalt Tammsaare 8 majaga paralleelselt kulgeval raudteelõigul. Olen teadlik, et heli summutav sein on kalleim lahendus ja efektiivne kuni 3 korruseni, kuid kuna majal on 5 korrust, siis oleks efekt enamusele majaanikele tuntav. Probleem on suur suviti, kui kaubarongide kolin ja mürin ja viled kostavad nii kell 1.00 kui 2 kui ka hiljem öösel mööduvatest rongidest avatud akende tõttu. Suvel hoitakse aknaid lahti, see on akna mõte, et saaks tuulutada ja jahutada. Väikeses magamistoas öösiti lahtise aknaga magada püüdes tekib tunne nagu magaks seal samas relsside kõrval. Kui jääda selle juurde, et elanik peaks elama kinniste akende taga, siis teine koht, kust müra sisse pressib on soojusttagastava ventilatsiooni avad seintes. Nende mõte on olla avatud ja sealt tuleb samamoodi raudteemüra sisse. Lisaks peegeldab Tammsaare 4 maja ots Tammsaare 8 majaga kohakuti olevasse majaotsa raudteemüra. St müra on ühtlasi vali nii maja raudteepoolisel küljel kui ka näiteks meie köögis, mille aknad avanevad hoopis teisele poole. Loomulikult on lahendus ka akende helikindlamaks muutmine, kuid leian, et linnaelanikule ei peaks panema seda koormat. Raudtee ettevõtte, kes on müra tekitajaks, peaks kandma kulud, mis kaasnevad müra vähendamisega.

II Esitatud e-postiga 07.05.2018.

Mürareostusest ja keskkonnamüra vähendamise tegevuskavast 2019-2023. Kuna koostate keskkonnamüra vähendamise tegevuskava aastateks 2019-2023, siis esitan käesolevaga palve näha selles ette mürareostuse leevendamise vahendeid Tartus asukohaga Vaksali tänava Tuglase poolne ots (koht, kus asuvad kortermajad A.H.Tammsaare 2, 4 ja 8).

Minu palve lähtub eeskätt müratasemete piiripealsusest ja asjaolust, et elan ise seal (Tammsaare 8 raudteepoolne ots, ehk siis raudteejaama/lõunapoolne ots).

Müra, mida põhjustavad mööduvad kaubarongid on vali. Vagunid kolisevad ja see kostab elutuppa nõnda, et näiteks televiisori heli või vaikselt kõnet ei ole kosta rongi möödumise ajal.

Terviseameti kirjast (04.05.2018 nr 9.4-3/2850-4) mulle loen:

"Linnaliiklusest põhjustatud müra jääb päevasel ajal vahemikku 55-59 dB ja öösel 45-49 dB, raudteeliiklusest põhjustatud müratase on nii öösel kui

ka päeval vahemikus 55-59 dB.

Keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid” lisas 1 esitatud liikluse müra piirtase II kategooria alal on päeval 60 dB ja 65 dB müratundliku hoone teepoolsel küljel (nagu Teie maja Vaksali ja raudtee poolne külg), öösel on need tasemed vastavalt 55 ja 60 dB.”

Müra tõkkeseina olen näinud Tartus Raudtee tn Riia tn poolses otsas. Usun, et see meede aitaks tunduvalt tõsta Tähtvere linnaosas selle piirkonna elukvaliteeti.

III Esitatud e-postiga 29.07.2018.

Mürareostusest ja keskkonnamüra vähendamise tegevuskavast 2019-2023.

Pöördun veel kord seoses mürareostusega.

Käes on suvi. See omakorda tähendab, et aknad on avatud, on puhkuste aeg.

Hilisõhtuste ja öiste rongide tekitatav müra on talumatu. Lahtise aknaga ei saa magada - mööduva rongi kolin ei lase uinuda ja äratab (rongid kella 1 ajal, siis 2 ajal jne) Täna öösel möödus lühikese ajaga rong kolm korda! Kinnise aknaga ei saa ka magada, sest kuumus ei lase uinuda.

Ma soovin teada, kas kaubarongidele on kehtestatud kiiruspiirang linna piires? Kui on, siis kes sellest kinni pidamist kontrollib? Veel, isegi kui vedurid sõidavad aeglaselt, siis kui ta jõuab linna piirist välja, lisab ta kiirust, ja rong hakkab kiiremini liikuma. Just viimaste vagunite tohutu kolin häirib kõige enam. Lisaks öine vile andmine olukorras, kus autosid ülesõidul ei ole.

Mürareostus mõjutab enesetunnet väga. Uni on rikutud.

Ma nõuan linnavalitsuselt, et midagi ette võetaks. Müratekitaja P E A B esiteks jälgima, et rong kiirendaks alles siis, kui kõik vagunid linna piiridest väljas on. Lisaks tuleb kinni pidada piirkiirusest ja keegi peaks ka seda kontrollima. Lisaks tuleks ette näha müra tõkestav sein, rajada raudtee ja sõidutee vahelisele alale (Tammsaare korrusmajade juures) juba kõrgemaks kasvanud igihaljastest puudest looduslik müra tõke.

Ja kui neist veel vähe, siis peaks AS Eesti Raudtee hüvitama elanikele tema poolt tekitatava mürareostuse vähendamiseks tehtavad kulutused (helikindlamate aknaklaaside vahetus, aga see ei ole väljapääs, sest avatud aknaga on probleem kõige suurem). Seda, kas raudtee on hooldanud oma relse, ei tea, kuid kolksatused annavad tunnistusest sellest et raudtee ei ole kõiki temale pandud kohustusi täitnud.

Kui ülesõit katki oli, siis sunniti ronge rohkem ja tihedamini vilet andma, see on täiendav häiriv asjaolu. Ma mõistan ettevaatusmeetme vajalikkust, kuid see käis inimeste tervise arvelt, ja AS Eesti Raudtee peaks ka selle jama kompenseerima.

Müratekitajat tuleks survestada, see, mis hetkel Tähtvere linnaosas suviti toimub, ei ole inimsõbralik.

Olen valmis võõrustama linnavalitsuse töötajat, hilisõhtusel ja öisel ajal, et lasta veenduda selles, milline müra on meie eluruumides siis, kui kaubarong mööda sõidab. See müra on selline, et kui omavahel vestelda, siis ei ole mõne meetri kaugusel normaalse häälega rääkivat inimest kuulda!!! Kui televiisorit vaadata (ja seda loomulikult vaiksema heliga, sest on õhtu ja lapsed-naabrid soovivad magada), siis ei kuule kaubarongi möödudes midagi!

Marika Jaagusoo, marika.jaagusoo@ttu.ee

I Ettepanek esitatud avaliku väljapaneku perioodil kodulehe vahendusel.

Väga tugev on mürahäiring ka Vaksali tänava kõrval asuvate Tammsaare 2,4 ja 8 korruselamute juures. Öisel ajal on see eriti tuntav ja häiriv,

mitteametlik mõõtmine näitas üle 72 dB. Selgelt kuuldav ja öörahu häiriv on veduri kiirendamisega kaasnev vagunite kolin.

Olen lugenud mitmeid varasemaid Tartu linna keskkonnamüra vähendamise tegevuskavasid ja muid allikaid, kõikides nendes on üheks raudteemüra vähendamise meetmeks rongide linnasisese sõidukiiruse vähendamine. Näiteks 2013. aasta Tegevuskavas on öeldud, et Eesti Raudtee andmetel ei ole lähiajal kaubarongide liikluskooormuse kasvu ette näha ning linnasisest lubatud sõidukiirust ei ole plaanis muuta ega tõsta (kehtima jääb kaubarongide piirang 30 km/h). Sõidukiirust on ikka vist tõstetud kuni 40 km/h?

Kuna müra on siiski väga häiriv, siis uurisin Operailist (endine Cargo) järele ja sain teada, et on piiratud jaamasisest sõidukiirust. Kui viimane vagun on ületanud jaama piiri, hakkab vedur kiirendama. Jaama piir pidi asuma Betooni tänava juures. Aga linnapiir ju pole seal? Tegelikult peaks vedur alustama kiirendust alles siis, kui viimane vagun on ületanud Tartu linna piiri, nagu võib eeldada linnasisese kiiruse piirangust. Kiirendama asutakse just Tammsaare korrusmajade juures ja seetõttu tekib ka väga häiriv kolin.

Tegevuskavas aastateks 2019-2023 on prognoositud reisirongide puhul rongiliikluse kasvu nii 6-7% võrra, kuid kaubarongide puhul ei olevat märkimisväärset kasvu ette näha (3.3. Raudteeliiklus). Kuid:

- a) 12.01.2018 ütleb Erik Laidvee, et Eesti Raudtee prognoosib transiitkaubavedude 6%-list kasvu;
- b) 12.07.2018 Äripäev: kaubaveomaht kasvas juunis 19,6% ning esimese kuue kuu jooksul 13% võrreldes eelmise aasta sama perioodiga. Transiitveod moodustavad vedudest 2/3, mis on 24% kõrgem kui 2017. aasta sama perioodi jooksul;
- c) 24.08.2018 Eesti Raudtee ootab Hiina ärielt 60%-list konteinerveo kasvu;
- d) 05.09.2018 Postimehes ütleb Eesti Raudtee äriarendusjuht Arthur Raichmann, et Ukrainast startiv uus liin Riiga võib lähiajal pikeneda juba Tallinnani läbides Valgat ja Tartut;
- e) lugesin veel Merevaigurongist, mis pidi ka Valgat ja Tartut läbima.

Nii, et lähiajal hakkab transiit ju kasvama? Seega ka suureneb tunduvalt pikkade kaubarongide poolt tekitatud müra.

II Ettepanek esitatud e-postiga 30.07.2018, Vs: Vastus "Ametnik vastab" rubriigist.

Tutvusin nende raudteemüra tingitud mürakaartidega. Võib-olla see keskmine müra võibki sellisel tasemel olla, kui rong sõidab ühtlase kiirusega.

Öisel ajal peaks kaubarong elurajoone läbima väiksema kiirusega.

Tähelepanek Tammsaare ja Betooni tänava piirkonnast – kui vedur hakkab kiirust lisama, siis pika rongi viimasemad vagunid kolksuvad nii kõvasti, mis on öisel ajal eriti häiriv. Pikaajaliselt hakkab see ka tervisele mõjuma. Eesti Raudtee on küll oma müra vähendamise meetmetes märkinud rööbaste olukorra parandamist, aga sinna piirkonda tundub, et pole vist jõutud või ei ole tulemusi. See, et selline müra häirib vähest protsenti elanikest, nagu oma vastuses välja toote, ei ole argument. Igal linna kodanikul on põhiseadusega õigus oma elu ja tervisele.

Saan aru, et transpordist põhjustatud mürapiirkondi on Tartus väga palju, kuid öiseks ajaks need siiski märgatavalt vähenevad. Aga see transiidist tingitud pika-pika kaubarongi äkiline kolin-mürin koos tajutava vibratsiooniga öisel ajal on küll talumatu ja isegi kuritegelik inimeste tervisele. Kui soovitate akende kinni hoidmist, siis müra kostab ka läbi ventilatsioonivõrkude, mis peavad avatud olema.

Järjekordselt jõuame sinnamaani, et kiiremas korras tuleb alustada planeeringut raudteetransiidi linnast mööda juhtimiseks. See võtab loomulikult oma aja, seetõttu tulebki koheselt alustada, seniks aga tuleb kasutada lihtsamaid meetmeid nagu rööbaste olukorra parandamine, öised kaubaveod keelata,

müratõkked, kõrghaljastus ja ehk on veel midagi.

Kindlasti saadan ka oma arvamused-ettepanekud tegevuskava kohta kodulehele.

Suur tänu minu kirja lugemast.

Kui Te sinna Tammsaare-Tuglase-Betooni piirkonda juhtute, siis oodake ära üks pikk kaubarong ja Te nõustute minu rahulolematusega.

Esitatud avaliku väljapaneku perioodil kodulehe vahendusel.

Kuna transiit on ikkagi tõusujoonel, on viimane aeg hakata uurima, kuidas oleks võimalik rajada transiidile Tartu linnast möödasõiduharu.

Arusaadavalt on sellega kaasnev planeerimisprotsess väga aeganõudev, kulukas ja paljude maaomanikega kokkuleppeid nõudev. Seetõttu ei peaks seda küsimust enam edasi lükkama. Ehk on võimalik ka Euroopa Liidu rahastust saada?

Ljubov Didenko, Vaksali 11 elanikud, ettepanekud esitatud käsipostiga 02.08.2018.

Meie, Vaksali tn majade 11,3,5,7 elanikud, kelle elukoht asub 50 m eemal raudteest palume tungivalt paigaldada heli isoleeriva seina raudtee ja majade vahele, soovitavalt samasuguse, nagu asub tänaval Raudtee. Käesoleval ajal paigaldatud sein toimib kui üldse, siis nagu putukatõrje.

Ööpäevane vibratsioon, manöövrivate mürin, viled, pidev õhusaastatus on teinud meie elutingimused väljakannatamatuks. Majade seinadesse tekivad pidevalt juurde uued praod.

Meie majade vastas on koondunud kogu depoo, vagunid mürkkemikaalidega ja plahvatusohtlike ainetega.

Oleme pöördunud analoogsete avaldustega Eesti Raudtee poole, selle tulemusena paigaldati majade ette võrk, mille otstarve ja vajadus jäävad arusaamatuks.

Palume tarvitusele võtta normaalse elu tagamiseks vajalikud abinõud.

Lugupidamisega KÜ Vaksali 11 elanikud (kirjal all on 42 allkirja).

Peeter Raidvee, peeter.raidvee@gmail.com, ettepanek esitatud avaliku väljapaneku perioodil kodulehe vahendusel.

Tere, Olen Tartus Tamme pst 118a elanud 32 aastat ja selle ajaga on oluliselt kasvanud Variku viaduktilt kostev liikluse müra. Õnneks on kadunud sõjaväelennukite ja vähenenud rongide liikluse müra. Eriti häirib müra hommikuti. Müra kostab oluliselt tugevamalt kui puud on raagus ja lund ei ole maas. Müravoog sõltub ka tuule suunast, sademetest, nädalapäevast, kellaajast jne. Ettepanek oleks paigaldada Variku viaduktile ja pealesõitutele müratõkked (näiteks analoogsed Ihaste sillaga). Kirjutasin sellest ka Maanteeametile ja sain vastuseks, et vastavalt mürakaardile vastab müra 2m kõrgusel normidele ja hoonesse sisse ulatava liikluse müra puhul vastutab hoone omanik ning seda mõõdetakse samuti kinnise aknaga. Mürakaart on aga koostatud teoreetiliste arvutuste alusel ja ei arvesta tekkivaid nn. akustilisi mürakoridore, hooti liituvat rongi müra, autoliikluse ebastabiilsust/hooajalisust/ kontsentreeritust, asukoha kõrgust. Muidugi on võimalik isoleerida müra vastavate akendega, magada suvel kinnise akna ja konditsioneeriga toas. Aga kas see on kokkuvõttes otstarbekas? Lugupidamisega,

Els Bobkov, elsbobkov@gmail.com, ettepanek esitatud avaliku väljapaneku perioodil kodulehe vahendusel.

Tere! Esitan ettepaneku Tartu Maarjamõisa haigla katusel olevatele ventilaatoritele müratõkked paigutada, kuna need tekitavad kuuldavast ööpäevaringset keskkonnamüra. Maarjamõisa piirkond on ka innovatsioonipiirkond - innovatsioon võib kajastuda ka taustamüra vähendamisel. Lisaks

meditsiinilisele, esinduslikule ja teaduse edendamise eesmärgile, võiks piirkond paista silma elukvaliteedi säilitamisel ja tõstmisel võimalikult maksimaalsetes aspektides, sh keskkonnamüra vältimine ja/või vähendamine. Tagasisidet ootama jäädes. Parimate soovidega,

Kadri Arrak, kadri.stm@gmail.com, ettepanek esitatud avaliku väljapaneku perioodil kodulehe vahendusel.

Arvan, et võiks kindlasti arvestada ka TÜ Kliinikumi peahoone poolt tekitatud (ventilatsiooni?) müraga, sest seda on seelses lähiümbruses (Lunini, Puusepa, Kullerkupu, Ülase, Vambola, Tasuja ja Lembitu jne) häirivalt palju kuulda. Olen seda arvamust lisaks enda kogemusele ka paljude teiste tartlaste käest kuulnud. Lähedalasuivad pargid küll summutavad seda müra veidi, aga nende parkide näol ei ole samuti enam tegemist nii väärtuslike jalutus- jms kohtadega kui varem.

Tiina Kuus, tiinakuus26@gmail.com, ettepanek esitatud avaliku väljapaneku perioodil kodulehe vahendusel.

Tere, hea kodulinnavalitsus. Mina elasin sünnist saati kuni 26 eluaastani Turu tänava äärse hruštšovka esimese korruse korteris ja kuni siiani elavad seal edasi minu vanemad. Nii, et olen endiselt selle kohaga tihedasti seotud. Turu tänavast on saanud tõeline magistraal võrreldes 50 aasta taguse ajaga, mil olin seal väike ja vaadates aknast loendasime väheseid autosid, mis mööda tänavat sõitsid. Magamistoa akent väga meelsasti ma automüra tõttu lahti ei hoidnud enam ka 1990ndate algusaastatel, aga praegu on müraprobleem palju suurem.

Pika sissejuhatus järel siis minu ettepanek, millest olen tegelikult unistanud juba mitmeid aastaid ja nüüd rõõmustan, et seda ettepanekut Tartu linn isegi lausa ootab:

Istutada sõidutee poole muruplatside äärde kuusehekk kogu hruštšovkaderea ulatuses! Miks just kuusk - sest see on eestimaine võrreldes elupuuga ning on aastaringselt roheline. Kuusehekk, kui ta on hästi hooldatud, näeb imeilus välja ning on suurepärase müratõke.

Mõelda, kui ilus ja hubane oleks nende elumajade ümbrus, kui nad oleksid toreda kõrge rohelise kuusemüüri taga varjul! Akendes paistvat hommikupäikest need puud ei ulatuks varjama, aga aknavaated oleksid ilusad ja rahustavad.

Tänapäevasele rikkale Tartu linnale pole ju raske organiseerida kuuseheki korralik hooldus ja vajadusel heki uuendamine.

Samuti on sellise heki rajamine võimalik tänu laiale murualale elumajade ja magistraaltänavavahe vahel - ruumi on palju.

Unistan ka Riia mäel olevale platsile (kohutavalt jäledate kuulipildujate asemele!!!) müratõkkena ja rahustava vee-elementina mõjuvat suurt veeseina. See võis olla kas sirge või looklev, kuid igatahes kõrge ja dekoratiivne.

Tartus pole mitte ainukestki purskkaevu, mille juures oleks võimalik imetleda huvitavat rütmi. Näiteks, kui keegi teist teab, siis väikeses Kuldiga linnas Lätis on niisugune purskkaev, et selle vahelduva rütmi vaatamise ja kuulamise lummusesse võiks ennast unustada väga kauaks. Tartus, aga võib olla kogu Eestis, need kõik ainult plädisevad ühes sorus, väheke kerkib ja langeb vaid ülikooli raamatukogu ees oleval.

Riia mäe rahutu liikluskeerise keskel peaks olema muidugi rahulik vahelduvus sellel minu unistuste veeseina rütmis. Täna tähelepanu eest!

Müra vähendamiseks paar soovi:

Linnas, kus inimesed on niigi suniviisiliselt ümbritsetud mürast, peaks olema keelatud kasutada lehepuhureid. Kas kojamehed enam luuda ja reha liigutada ei jõua? Selle asemel on nõus tammuma hirmsalt mõirgav puhur käes ja rikkuma lisaks veel kogu ümbruskonna heaolu!

Parkides võiks lubada heinal kasvada vähemalt juuli keskpaigani - nii kurb, kui toredad pikad teeheõied jm huvitavad kodumaised ilusad taimed

ilmaigasuguse vajadseta plärinal maha trimmerdatakse. Kaunite karikakarde, teelehteda jm asemele haiglaselt surnuks püगतud igavad haljasalad. Mileks? Kelle jaoks? Kui niita harvem ja mõelda natuke loovamalt, saaks samuti müra vähendada...

Merilin Sepp, merilinsepp25@gmail.com, ettepanek esitatud avaliku väljapaneku perioodil kodulehe vahendusel.

Nagu seadus ette näeb, võib päevasel ajal olla 85 dB(A) ja öisel ajal 75 dB(A) mootorsõidukite müratase. Endiselt on neid kahe rattalisi ja ka neljarattalisi, kes sirgel lõigul (kaubamaja, Eedeni keskuse, Võru tänava, Riimäe, Narvamäe jne) kihutavad gaas põhjas. Kui on linnas liikluskaamerad, võiks olla ka liiklusandurid kaamerate kõrval kohe, et saaks kindlaks teha müra taseme ning hiljem kaamerapilt saata müratekitajani. Need liiklusandurid võiksid reageerida üheaegselt masinate peale, mille müratase päeval ja öösel ületab ettenähtud numbreid. Tõsiselt tüütu on õhtul lahtise aknaga näiteks televiisorit vaadata, valgusfooride juurest plärisedes minema kihutatakse, kui alles kollane tuli süttib. Ka öösiti, eriti suvel, on võimatu magada, kui äratatakse mürinaga või ei lastagi müra sees magama jääda. Otsisin infot sellise vidina kohta, mis võiks mürataset mõõta eraldi samaaegselt igal masinal, ei leidnud, sellepärast kirjutasingi arvamuse, et ehk saab asja parandada. Lugupidamisega,

Annika Eller, annikaeller@hotmail.com, ettepanek esitatud avaliku väljapaneku perioodil kodulehe vahendusel.

Tuleks vähendada suurte veokite sõitu läbi linna tänavate. Nt näen oma kodu aknast (Anne 37) liigagi tihti suuri veokeid, mille asemel saaks nt Maximasse ka väiksemate sõidukitega ja suurt tänavat pidi sõita, aga veok tuleb 30 kiiruspiiranguga tänavaid pidi esiteks tunduvalt kiiremini ja kuna tänaval pargitakse siis nt hoovist välja sõites on nähtavus piiratud ja on ohtlikud olukorrad. Eri lubadega (tasuline) peaks lubama teatud piirkondadesse sh siis väiksematesse tänavatesse ja kesklinna suuremaid autosid. Sellega väheneks müra minu arvates märgatavalt. Berliinis nt kesklinnas peavad saaste tõttu ostma ka turistid eelnevalt kleebise, et tohiks kesklinnas parkida ja liigelda trahvi saamata. Järeelvalve muidugi kaasneb sellega samuti.

MART SONN, martsonn@online.ee, ettepanek esitatud avaliku väljapaneku perioodil kodulehe vahendusel.

KESKLINN (VANEMUISE -ÜLIKOOLI - JAKOBI - LAI - VABADUSE PST.) AUTOVABAKS!
EI PARKIMISMAJALE VABADUSE PST: ÄÄRDE!

KÜ Aardla 130, Marju Selg, marju.selg@ut.ee, ettepanekud esitatud e-postiga 18.06.2018.

Olen KÜ Aardla 130 juhatuse esimees ja pöördun Teie poole seoses dokumendiga TARTU LINNA VÄLISÕHUS LEVIVA KESKKONNAMÜRA VÄHENDAMISE TEGEVUSKAVA AASTATEKS 2019-2023, mis on arutusel 20. juuni majanduskomisjoni koosolekul.

Tegevuskavas on kõrge müratasemega piirkondade hulka loetud Aardla tänav lõigus Ringtee tn - Tähe tn, aga mitte Ringtee tn ja Riia tn vaheline lõik. Paraku on viimastel aastatel sellel tänavalõigul liiklus oluliselt tihenunud (massiliselt „lõigatakse“ Ringteelt Elva poole sõites) ning suurenenud ka sellega kaasnev müra.

Ka Aardla katlamaja müriseb ilmselt seoses soojatööstajate kasvuga oluliselt rohkem. Eriti häiriv oli viimasel talvel öine müra, kuna Aardla 130 enamiku korterite magamistoas on otse katlamaja poole. Seepärast tellisime TÜ töökeskkonna laborilt öise müramõõtmise, mille tulemused näitavad, et müratase ületas öiseid norme nii maja juures väljas kui ka ühes 2. trepikoja 3. korruse magamistoas.

Lisan kirjale mõõdistustunnistuse ning soovin, et selle tulemusi võetaks tegevuskavas arvesse.

Jaak Timberg, jaaktimberg@gmail.com, ettepanek esitatud avaliku väljapaneku perioodil kodulehe vahendusel.

Tere. Teen ettepaneku Turu tänaval (näiteks Turu ja Aida tänava ristumise kohal) liikluse kiirust vähendada, et kahandada müra taset. Alates Turu tänavale uue teekatte panemist näib Turu tänaval müra tase olevat tõusnud. Ehk leidub ka muid vahendeid, kuidas saaks siin liikluse müra vähendada. Lugupidamisega

Ants Siim, velsker@gmail.com, ettepanek esitatud avaliku väljapaneku perioodil kodulehe vahendusel.

Seni on arusaamatuks jäänud, mis meetmeid on kasutusele võetud Jaama ja Puiestee tänavate miljööväärtslikul alal autoliikluse rahustamiseks/vähendamiseks. Minu majast aadressil Puiestee 61 möödub tihti kiirust ületavaid autosid ning suuri veokeid.

Enamik Tartu tänavaid on ehitatud aegadel, mil ei osatud tänapäevast liikluskoormust ette näha (ka Puiestee tänav), seega on mõistlik suunata tänapäeva mastaapides liiklus linna äärtele uutele nüüdseteks liiklusmahtudeks mõeldud teedele, linnas sees elumajade vahel saab mugavalt liigelda ka ühistranspordi ja jalgrattaga.

Ettepanekud:

- 1) Ehitada valmis kirdepoolne ots Tartut ümbritsevast maanteest: näiteks ühendada Kaunase puiestee ja Jaama tänava (Räpina maantee) ristmik otse läbi Hiinalinna Vahi tänava otsaga Raadil. Sel juhul oleks tagatud parem ligipääs ERM-ile ja autoliiklus elupiirkondadest (eriti raskeveokid) eemal.
- 2) Puiestee tänavale rajade liikluse rahustamiseks ringteid ning lisada mõned "lamavad politseinikud".
- 3) Muuta Puiestee tänav mugavaks ka jalgrattaga liiklejatele (rajada eraldi kergliiklusteid, luua loogiline süsteem jalgrattaga Salvesti juurest Annelinna Prisma juurde jalgrattaga sõitmiseks).
- 4) Muuta Puiestee ja Jaama/Staadioni tänavad paralleelselt kulgevates lõikudes ühesuunalisteks, et liiklus jaguneks kahe tänava vahel ära (ajutine lahendus).

Annika Adamson, annika.adamson@raad.tartu.ee, ettepanek esitatud avaliku väljapaneku perioodil kodulehe vahendusel.

Supilinnas Kartuli tn käib prügiauto pühapäeva hommikuti ajavahemikus 7.30- 8.00. Prügiauto käimisega kaasneb suur kolistamine (prügikasti tühjendamise hetkel) ja piiksumine (iga kord kui auto tagurdab ja ta teeb seda palju kordi). Prügiauto müra tingituna on kogu meie pere äratus (k.a 7a laps) igal pühapäeva varahommikul. Meie pere jaoks on pühapäeva hommik kell 7.30 ikkagi varahommik. Tegemist peaks olema päevaga kui inimesed k.a laps saab end välja puhata. Prügifirma probleemi ei näe ja graafikut muutma nõus pole. Ettepanek või siis palve on järgmine- kui prügikaste elamute piirkonnas peab ilmtingimata tühjendama nädalavahetusel, sest nädala sees ei saa, siis palun teha nii, et prügiauto ei võik seda teha nii vara hommikul. Keila LV võttis kunagi vastu otsuse, millega müra tekitamine elamute piirkonnas pühapäeviti enne kella 10 on keelatud. Tartu TL võiks teha sama otsuse.

Ain Põllusaar, ain.pollusaar@gmail.com, ettepanek esitatud avaliku väljapaneku perioodil kodulehe vahendusel.

Kirikud mis lärmavad igal pühapäeval alates 9st! Elan Pauluse kiriku lähedal ja see ajab iga pühapäev une ära ainukesel päeval kus saaks puhata! Väga häiriv. Miina Härma Gümnaasium kus igal koolipäeval alustab kojamees lehepuhuriga kell 7! Vaatamata aastaajale, sügisel lehti puhudes, nüüd... ma

ei tea mida. Direktor ülbiteb et 'probleemist teavitamine ei peaks toimuma sellises toonis'?? Ootaks linna abi ja elutervet lähenemist, 100a tagasi oli kirikutel see ilmselt kutse aga me ju ei pea kasutama tänapäeval samat lähenemist? Kooli töös peaks ka arvestama ümberkaudsete elanikega leian mina.

Aa, eikeegi@eikeegi.ee, ettepanek esitatud avaliku väljapaneku perioodil kodulehe vahendusel. Suvel võiks piirata/korraldada/reguleerida muruniiduke kasutust (eriti hommikul).

MTÜ Tähtvere Selts, tahtvereselts@gmail.com, ettepanekud esitatud e-postiga 16.09.2018.

- 1) Raudteeäärse müraseina pikendamine Tähtverega külgneval osal (Vaksali tn ääres).
- 2) Tähtveresuguse aedlinnaosa üheks suuremaks mürasaastajaks on elanikud ja ühistud, samuti loomulikult ka ettevõtted ja organisatsioonid, kes kasutavad valdkonnas valitsevaid nõrku regulatsioone meelevaldselt ning tekitavad varastel hommiku- ja hilistel õhtutundidel tugevat müra kahetaktiliste bensiinimootoritega tööriistade ning sõidukitega (muruniidukid, lehepuhurid, mootorsaed, mopeedid jms). Halvas mõttes tõuseb esile äärmiselt lärmakate bensiinimootoritega lehepuhurite kasutamine kõnniteede puhastamisel. Ettepanekud heakorraeeskirja täiendamiseks seoses elukeskkonda rikkuva müraga:
 - a. täpsustada kehtestatud nõudeid teede puhtusele ning diferentseerida probleem, hinnates olukorra tõsidust ning ohtu tervisele või turvalisusele. Kui külmal perioodil tekitavad lumi ja jää tõepoolest suuri probleeme tervisele ning võivad muuta teed kohati läbimatuteks, siis enamaltjaolt kõnniteedele langenud lehed või kogunenud tolm reeglina sarnast ohtu ei kujuta. Seega oleks vajalik täpsustada ja diferentseerida nõudeid teede heakorrale vastavates regulatsioonides, lähtudes erinevate aastaegade spetsiifikast ning ohufaktoritest inimeste elule ja tervisele ning kehtestades seeläbi teatud ajalised piirangud mürarikaste tööriistade kasutamiseks vaiksetel perioodidel (öö, varahommik, hilisõhtu). See vähendaks olukorda, kus üksikuid lehti või olmetolmu lehepuhuritega varastel või hilistel tundidel eemaldamas käiakse. Leiame, et tänased regulatsioonid valdkonnas ei paku olukorrale optimaalseid lahendusi ning tekkiv müra ja ka bensiinimootori töötamisest tulenev lokaalne õhusaaste rikuvad elukeskkonda subjektiivselt palju enam, kui üksikud puulehed või mõned ülearused liivaterad kõnniteel;
 - b. eraldi tuleks käsitleda erakordseid situatsioone ning kellaajaliselt reguleerida 2-taktiliste bensiinimootorite kasutamine, sh lehepuhurite kasutus lehtede suurkoristuste ajal;
 - c. täpsustada, millisel perioodil on lehepuhurite kasutamine kellaajaliselt lubatud. Nt tööpäevadel vahemikus 10:00-20:00;
 - d. vedelkütusega lehepuhurite asemel (lärmakad ja lokaalset õhusaastet tekitavad) kasutada traditsioonilisi luudasid ja rehasid või siis madala müratasemega elektrilisi lehepuhureid.

Verner Puck, tammelinn@gmail.com, ettepanek esitatud avaliku väljapaneku perioodil kodulehe vahendusel.

1. Keelake ära puhuritega tühiste puulehekoguste igapäevane tagaajamine enne kella kümnet hommikul.
2. Ümbritsege mürapiirdega KOGU raudtee Tartu linna piirides, mitte ainult külg, kus Ansip ja Seli elavad.
3. Kehtestage müra kontrollimise normid vähemalt kõige suurematele soojuspumpadele linnas, nagu tööstushoonetel ja kaubanduskeskustel, ja reaalselt ka kontrollige nende normide täitmist.
4. Last, but not least - äge oleks kui terviseameti müramõõtjad ei valetaks enam oma mõõtmistulemuste kohta.

Margo Külaots, AS Fortum Tartu, Fortum Eesti AS juhatuse esimees, margo.kylaots@fortumtartu.ee, ettepanekud esitatud e-postiga 31.08.2018. Käesolevaga esitame omapoolsed ettepanekud Tartu linna välisõhus leviva keskkonnamüra vähendamise tegevuskava aastateks 2019-2023 kohta. Lisada lk.5 toodud olulisemate juba rakendatud ja perspektiivis rakendatavate müra vähendamise meetmete loetellu lokaalsete jahutusseadmete asendamine kaugjahutusega.

Lk. 6 on mainitud, et tegevuskavas ei käsitleta detailselt üksikuid lokaalseid mürakaebusi: hoonete ventilatsiooniseadmed, soojustpumbad, heakorratööd konkreetsetes piirkondades (sh lehepuhurid ja teehooldusmasinad), muru niitmine, naabrite tekitatud müra, avaliku korra rikkumised, töökeskkonna müra. Leiame, et lokaalsed müraallikad, mille tekitatav müra on pideva ja regulaarse iseloomuga (näiteks ventilatsiooniseadmed, jahutusseadmed jms.) ning selliste allikate müra teket vähendavad meetmed peaks olema tegevuskavas kindlasti käsitletud. Hoonete jahutusseadmed on tänapäeval linnades reeglina ühed olulisemad müraallikad ning nende mõju on sageli hinnatud isegi liiklusrütmist olulisemaks. Probleemi olulisust kinnitavad ka Tartu Postimehes käesoleva aasta 21. ja 23. augustil ilmunud artiklid, mis käsitlesid just hoonete seadmete poolt põhjustatud müra.

Margo Külaots, margo.kulaots@gmail.com, ettepanek esitatud avaliku väljapaneku perioodil kodulehe vahendusel.

Juhin tähelepanu, et lk. 38 mainitud üksikobjektide poolt põhjustatud müra piiramise meetmete juures on käsitlemata meelelahutusasutuste poolt tekitatav regulaarne müra ja selle piiramise meetodid (ei puuduta üksikuid eraldiseisvaid spordi- ja meelelahutusüritusi). Siinkohal võiks meetmetena ette näha kellaajalisi piiranguid (näiteks lubada helivõimenduse kasutamist kuni kell 21-ni) vabas õhus toimuvatele ja helivõimendust kasutavatele üritustele. Pean silmas just teatud regulaarsusega toimuvaid üritusi, näiteks mõne meelelahutusasutuse poolt nende juures vabas õhus toimuvad iganädalased regulaarsed kontserdid ja peod - on näiteid (baar Kivi), kus ööklubi/baar kolib sisuliselt õue ja tegutseb seal samamoodi kui siseruumides pidu korraldades - muusika mängib õues peosaali helitasemega kell 4-ni hommikul. Tihtipeale piirnevad sellised kohad elamute ja elamute sisehoovidega ning reeglina neis peokohtades puuduvad vähimadki mürasummutusmeetmed. Samuti võiks selliseid üritusi käsitleda eraldiseisva meelelahutusüritusena ning näha ette neile vastava ürituse korraldamise loa taotlemise ning naabrite informeerimise ja naabritega ürituse kooskõlastamise kohustuse.

Raul Pirbe, raul.pirbe@gmail.com, ettepanek esitatud avaliku väljapaneku perioodil kodulehe vahendusel.

Tegevuskavas on punkt vaiksete alade laiendamine ja kaitse, haljastuse osakaalu suurendamine. Renoveeritud Kaarsild on väga kaunis ja tööd hästi tehtud, kuid sellele paigutatud kõlarid on minu arvates üleliigsed ja tekitavad asjatut keskkonnamüra. Sild asub ju pigem vaikes kohas, vähemalt see osa, mis asub Atlantise maja pool. Kõlarite väljalülitamisega muutuks keskkond vaiksemaks. Mina noore isana lapsega jalutades olen nendest kõlaritest häiritud, kuna sillast möödudes ei tea kunagi, kas muusika hakkab mängima ja ajab lapse üles või mitte. Tean, et muusika mängib kindlatel kellaegadel, kuid nii täpne jalutuskäigu planeerimine ei peaks olema vajalik. Kindlasti on ka teisi, kes nii arvavad. Kõik asjad ei pea tingimata vilkuma ja piiksuma. Lugesin hiljuti, et silla heliteostele on välja kuulutatud konkurss. Teen ettepaneku lasta sealt vaikust.

Aino Tuvikene, aino.tuvikene@gmail.com, ettepanek esitatud avaliku väljapaneku perioodil kodulehe vahendusel.

Tere. Elan Kastani tn. 183 . Siia kostab väga hästi

1. raudteega seoses tekitatud myra manóólverdamisel, kaubarongide saabumine ja lahkumine. Teisele poole ehitati myratõke , mis pidi myra neelama

ja summutama paraku pole seda tundnud. Miski pole muutunud, läänepoolsed tuuled on meil valdavad ja kogu myra kandub veel võimsamalt. Hästi kostab ka Tamme staadionil toimuv.

2. Tänavapuhastuse masinad tulevad puhastusringil ja tyhjendavad prygi majast 150 meetri kaugusele. See prygi laaditakse edaspidi kallurile äraviimiseks. Loomulikult kaasneb sellega paratamatult mingi tolmutamine. See asub kergliiklustee vahetus läheduses.

Masinad yletavad kergliiklusteed oma toimingute sooritamiseks. Seal toimub ka masinate survepesu. Suvel ei kuule enda hääldki kui aken on avatud.

3. Sôbrakeskuse majas asub Maitseelamuste kóók , mis on maja otsas suunaga Kastani tn. poole. Neil on kasutusel väga tugevat myra tekitav ventilatsioon või konditsioneer.

Kas midagi on võimalik muuta?